

[Izjava privatnosti](#) [Naslovnica](#)[NASLOVNICA](#) [VIJESTI](#) [INTERVJU TJEDNA](#) [PROMO](#) [LIFESTYLE](#) [DOMOVINSKI RAT](#) [KOLUMNE](#)[Home](#) [Domovinski rat](#) [Dani ponosa i slave](#)

Zadarska ratnica s mitraljezom, majka u borbi s PTSP-om: Priča o opstanku i ljubavi

 Auto: **Draženka Franjić** — 19/09/2025 u [Dani ponosa i slave](#) [Domovinski rat](#) [Istaknuto](#) [Psihološki pogled](#)

 0 0

Izvor: Privatna arhiva

0 **0**
SHARES VIEWS

 [Podijeli na Facebooku](#)

[Podijeli na X \(Twitter\)](#)

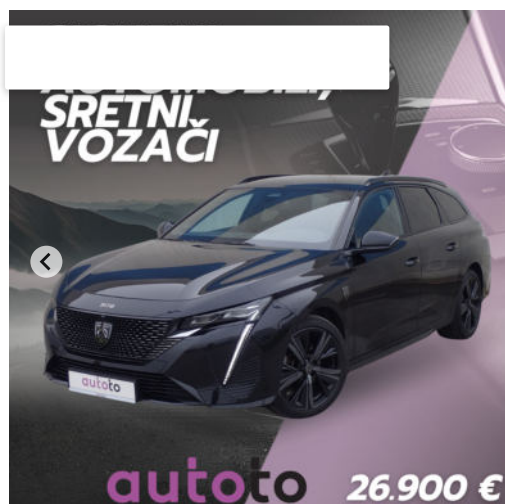
 [Pošalji na E-mail](#)

Suborci su poginuli, granate su eksplodirale, a Klaudija je preživjela. Danas, tri desetljeća kasnije, kaže – tijelo se oporavi, ali duša ne. PTSP nije ostao na bojištu, on se uselio u njihov dom. Gledala su ga i osjećala i njezina djeca.

Klaudija je u rat krenula 2. rujna 1991. godine, ostavljajući iza sebe studentski život i sigurnost Zagreba. Studirala je uporedo na dva fakulteta, Ekonomski i DIF, ali kad je čula da treba pomoći domovini – nije dvojila. "Naravno, ja jedina žena. Ko me moga zaustavit – mlado, ludo", prisjeća se.

Odbili su je u Hrvatskoj vojsci riječima da "ne primaju žene", ali je svoj put pronašla na drugoj strani ulice – kroz vrata HOS-a gdje je, također, bila prva žena koja je željela biti ratnica. Nakon obuke na Žumberačkoj gori, pod vodstvom britanskih instruktora, poslana je na slavonsko ratište. Tamo je, sa samo

55 kilograma, nosila mitraljez težak "gotovo koliko i ona".

PEUGEOT 308 KARAVAN →

RENAULT AUSTRAL →

ŠKODA OCTAVIA COMBI -

"Imala sam pomoćnika da mi nosi municiju", govori s osmijehom koji, u istom dahu, skriva bolna sjećanja.

U Osijeku je proživjela prve istinske ratne strahote. "Bila sam u bolnici ranjena od granate, metak me okrznuo... ali najteže mi je bilo kad su moji momci poginuli u kukuruzištu. Tada sam prvi put osjetila što znači izgubiti prijatelje." Francuski novinari tada su o njoj pisali kao o mladoj ratnici koja ruši predrasude.

Ljubav koja je preživjela bojišnice

U Slavoniji ju je svakodnevno zvao njezin tadašnji dečko, danas muž. "Zvao je dok im nije dojadilo – i onda su me prebacili u zadarsko zaleđe," kaže uz smijeh. Njihova ljubav odrasla je na bojišnicama, ali preživjela i sve ono što rat donosi – strah, gubitak i stalno iščekivanje smrti. Kad je jednom preko radio veze čula da je poginuo, doživjela je šok: "Kad sam ga kasnije vidjela živog, noge su mi se odsjekle. Kad se toga sitim, i sad mi se plače."

Zajedno su prošli Kupres, Zadar, brojna ratišta. On je dočekao Oluju, dok je **Klaudija** tada čuvala njihovu prvu bebū.

"Na margini zbog lažnih"

"Spasilo me što je i moj muž bio dragovoljac i što o tome možemo pričati. Ali mrzim što smo danas na margini, dok oni koji nisu ni vidjeli metak nose odlikovanja. To me ubija", kaže.

Život nakon rata donio je nove bitke – one s egzistencijom, predrasudama i nevidljivim ranama.

"Nudili su nam mirovinu, da predajemo pitomcima, ali mom mužu je bilo dosta svega. Izišli smo na ulicu." Uz sve teškoće, stvorili su dom vlastitim rukama. "Od države nismo dobili ništa. Ali danas imamo restoran, kuće, i našu djecu. Sve smo sami stvorili."

POVEZANO: [IZ SJENE RATA Priča iznutra – PTSP i obiteljske rane rata](#)

Tihi svjedoci rata

Godinama nakon rata o njemu nisu govorili. "Deset godina nismo spomenuli ni riječ dok kćer nije pitala: 'Mama, zašto vi nama nikada ne pričate o ratu?' Onda je sve krenulo. Otada znaju kad meni proradi PTSP – samo kažu: 'mama je opet u ratu, makni se proradio je PTSP' i maknu se. Ali, vole da pričam o ratu, žele pomoći i žele razumjeti što smo proživjeli."

Klaudija se ne srami reći da je bila vojnik na prvoj crti – ratnica s mitraljezom, no PTSP je crna strana svega što su proživjeli i što je iza sebe ostavio rat. Donio je borbu sa snom, nervozom, noćnim morama, osjećajem da "tisuću mravi prolazi preko nogu." "Kad me uhvati, ne mogu ni jesti ni spavati. Srića moja da volim čitati," kaže uz smijeh, ali priznaje: "Izgubim kompas. To vam je kao black out – ne znaš što radiš, a kasnije ti pričaju da si razbijao, bacao, vikao... Bilo je tu i noževa, i suza, i straha."

Njen muž, jednako ranjen ratom, povukao se. "Ne voli ići među ljude. Ciliu našu kuću obložio je kamenom, radi u polju. Fizički rad nas spašava. Vjerujte, fizički rad pomaže."

Klaudija priznaje da se PTSP provlačio kroz cijelo djetinjstvo njihove djece koja su zajedno s njima proživljavala traume rata. "Držali su me za noge dok su plakali i molili da se smirim. A ja nisam znala kako. Sjećam se, gledali bi me trudeći se da razumiju što se događa i zašto. Tek s godinama su počeli razumijevati" kaže i dodaje s ponosom u glasu:

"Moja kćer studira sociologiju, zanimaju je traume, želi razumjeti. Sin ima svoju obitelj, ali oboje su ponijeli teret koji nismo željeli prenijeti na njih. Ipak, prenijeli smo", kaže.

Klaudija priznaje da i njezina djeca nose PTSP. "Sigurna sam u to. Mali je nagao, plane istog trena. Kćer ima histerične ispade. Prošli su traume, i dok su bili u mom truhu."

Djeca su, kaže, morala naučiti živjeti s tim. "Znaju da ih beskrajno volimo. Razumiju da noć za nas ne znači miran san. Znaju da su ovi ožiljci cijena slobode."

"Za što smo ratovali?"

Danas, kad pogleda unatrag, **Klaudija** zna da su mnoge rane nevidljive, ali duboke. "Sve naše vrijednosti danas gaze. I ponekad se pitamo – za što smo ratovali? Za što su toliki mladi ljudi poginuli?"

Njezina priča nije samo priča o ratnici sa "šarcem". To je priča o ženi koja je život dala domovini, a potom opet počinjala ispočetka. O majci koja je morala naučiti nositi svoje rane – i pomoći svojoj djeci da s njima odrastu.

Ovaj je članak objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinske izvrsnosti

Projekt "Tišina iza vrata: Suživot s PTSP-om u obiteljima hrvatskih branitelja"

Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora

Oznake: Djeca branitelja i PTSP Domovinski rat liječenje PTSP-a ptsp Simptomi PTSP-a Transgeneracijski prijenos traume

Prethodna vijest

Bolji uvjeti za 420 učenika: Vukovar ulaže u modernizaciju škole Mitnica

Sljedeća vijest

(VIDEO) Osvajanje vojarne "Stanko Opsenica" – trenutak kada je Gospić postao simbol otpora

Draženka Franjić

Cronika.hr

IMPRESSUM: Kontakt: urednistvo@cronika.hr / Glavni urednik: Draženka Franjić